

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202002115/2

Tiranë ___/___/2020

Lënda: Rekomandime për inspektimin e kryer në Komisaratin e Policisë Mirditë.

Drejtuar: Z. Naim LALA
Shef i Komisarimit të Policisë Mirditë

RRËSHEN

Për dijëni: Drejtues i parë Zef LASKA
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

LEZHË

Të nderuar zotërinj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë Mirditë.

Inspektimi u krye në datën 29.06.2020, sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues morën pjesë z. Hazbi Selita, dhe z. Besnik Deda, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr. 108/2014, "Për Policinë e Shtetit" i ndryshur, Urdhrin Nr.925, datë 18.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

¹ Neni 81 i ligjit nr. 81/2020, datë 25.06.2020, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve"

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me shefin e Komisarariatit të Policisë Mirditë z.Naim Lala, dhe shefin e rendit z. Fatos Cera, të cilët u vunë në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit. Më tej, drejtuesi i Komisarariatit informoi grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit në lidhje me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të shoqërimit në Komisarariat.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, shoqëruar nga drejtuesi i Komisarariatit, dhe shefi i rendit, vijoi takimin me punonjësin e policisë të zyrës së informacionit dhe inspektoi kushtet e dhomave të shoqërimit. Theksojmë se, të gjithë punonjësit e policisë me të cilët kontaktuam u treguan bashkëpunues gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij Komisaritati.

Grupi i monitorimit, në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Gjithashtu, drejtuesit e Komisarariatit Mirditë, informuan grupin e punës, se godina e Komisarariatit Mirditë është tejet e amortizuar, dhe kanë informuar në mënyrë vazhdueshme Drejtorinë Vendore të Policisë Lezhë për gjendjen e godinës dhe për nevojën për rikonstruksionin e saj.

Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit në inspektimin e mëparshëm, rezulton se:

- Ishte zbatuar rekomandimi për heqjen e skarës së hekurit që ndodhet në korridorin e ambientit të shoqërimit të Komisarariatit. Kushtet e mbajtjes dhe siguria për personat e shoqëruar, të kryhet sipas kushteve të përcaktuara në Procedurat Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.
- Ishte zbatuar rekomandimi për vendosjen e kamerave për mbajtjen në vëzhgim të korridorit në ambientin e shoqërimit dhe pjesën e jashtme të tij.

Ndërkohë, grupi inspektimit konstatoi se:

- Nuk ishte zbatuar rekomandimi për ndërtimin e ambienteve të shoqërimit, sipas kritereve të parashikuara në Procedurave Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, duke krijuar ambiente të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrim, të ndara më vete për femra, meshkuj dhe të mitur.
- Nuk ishte zbatuar rekomandimi për vendosjen e kamerave për mbajtjen në dhomën e marrjes në pyetje/intervistimit të shtetasve.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, megjithëse në Komisariatin e Policisë Mirditë ishin marrë disa masa për përmirësimin e standarteve lidhur me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar dhe të personave të arrestuar/ndaluar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Mirditë, ambienti i shoqërimit nuk ishte i ndërtuar sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe Proçedurave Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016.

Grupi i inspektimit, konstatoi se, në ambientin e shoqërimit ndodheshin 3 (tre) dhoma shoqërimi, nga të cilat 2 (dy) dhoma shërbenin për shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin e personave në mjediset e Komisarlatit të Policisë për personat e rritur dhe femrat,² ndërsa ambienti tjetër ishte kthyer në dhomë për ruajtjen dhe administrin e provave materiale nga organi i Prokurorisë dhe ishte e mbyllur.

Ambienti i dhomave ishte me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrimin dhe trajtimin e të shoqëruarve, duke krijuar kushte për trajtim dinjitoz dhe garantimin e të drejtave që ju njeh ligji këtyre personave.

Këto ambiente ishin me sipërfaqe 5x3m² me hapësirë sipas standarteve për qëndrim e personave të shoqëruar të ndaluar apo të arrestuar. Kapaciteti në ambiente ishte deri në 8 persona të shoqëruar në Komisarlatin Mirditë.

Dhomat e shoqërimit (1) kishte dritare që lejon ajrimi dhe ndriçimin natyral, si dhe ndriçim nga rrjeti elektrik. Nuk ishte e lyer, ishin të papastra nga ana higjienike, por ishte e pajisur me orenditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar. Ndërsa dhoma (2) e shoqërimit, kishte dritare e cila lejon ajrim me ndriçim natyral, nuk kishte llampa për ndriçim elektrik, nuk ishte e lyer dhe ishin papastra nga ana higjienike, nuk ishte e pajisur me orenditë e nevojshme si psh tavolina karrige për qëndrimin ulur të shtetas të shoqëruar. Në korridorin e ambientin të shoqërimit ndodhej tualeti, në të cilin kishte ujë të rrjedhshëm 24 orë në ditë.

Nga inspektimi rezultoi gjithashtu se, në këtë Komisarlati mungonin dhomat e shoqërimit të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të mitur³. Sipas informacionit të punonjësit të informacionit, pyetja e personave të shoqëruar kryhej në dhomën e marrjes në pyetje të shtetasve dhe në zyrat e punës të punonjësve të policisë të Komisarlatit.

Mungesa e këtyre elementëve, mund të përbëjë shkak për përdorimin e mjeteve dhe metodave jo të përshtatshme për shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin e personave në mjediset e policisë, si dhe për respektimin dhe garantimin e të drejtave, që ju njeh ligji këtyre personave.

Në Komisarlatin e Policisë Mirditë, gjatë periudhës 01.01.2020 deri më 29.06.2020, ishin të shoqëruar dhe evidentuar në regjistrin e shoqërimit 90 shtetas, sipas përcaktimeve të bëra në nenin 109 dhe 122/1 të ligjit për Policinë e Shtetit.

Grupi inspektimit u informua nga drejtuesit e Komisarlatit, në lidhje me masat të marra me qëllim parandalimin e përhapjes së sëmundjes COVID-19, ishin të pajisur me maska, dhe dizinfektues të sjellë nga Drejtoria Vendore Lezhë. Po ashtu, janë bërë 3 herë disinfektime, në të gjithë ambientet e Komisarlatit gjatë periudhës mars-qershor. Në kuadër të masave, ishte vendosur edhe rregulli për të shmangur sa më shumë shoqërimet

² *Kreu VI, pika 3 e Proçedurave Standarde*

³ *Kreu VI, pika 3/b e Proçedurave Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

e shtetasve në komisariate, por të kryheshin verifikimet në terren. Emrat e personave të infektuar shpërndahen nëpër komisariate sipas vendbanimeve dhe monitorohen nga inspektorët e zonave kryesisht përmes telefonatave, duke u rikujtuar respektimin e rregullave të karantinimit.

Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte persona të shoqëruar dhe për rrjedhojë nuk u realizuan intervistime lidhur me trajtimin që u bëhet personave nga ana e punonjësve të policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Mirditë nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarlatit të Policisë Lezhë.

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarlatin e Policisë Mirditë, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar”, ishte i tipit “Model nr.1”, konform Proçedurave Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga kqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrimit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë⁴.

Në këtë Komisarlat kishte regjistër për personat e arrestuar/ndaluar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre për në organin e policisë.

Ndërkohë u konstatua se në këtë Komisarlat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Mirditë, oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet proçedurale me shtetasit në dhomën e marrjes në pyetje/intervistimin dhe zyrat e punës së tyre. Këto ambiente nuk ishin të monitoruara me kamera për vëzhgimin, gjatë kryerjes së veprimeve proçeduriale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Lidhur me këtë fakt Avokati i Popullit edhe në raportin e inspektimit të mëparshëm ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të veçanta, ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proçeduriale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra, por është konstatuar se sërisht ky rekomandim nuk është plotësuar.

⁴ *Kreu VII, Proçedurat Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

Avokati i Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare⁵, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime proceduriale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të marrë avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, ata shoqëroheshin për në ambientet e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Lezhë, për kryerjen e veprimeve proceduriale në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, sipas dispozitave të Kodit të Proçedurës Penale. Ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me Drejtorinë Arsimore të Rrëshenit.

Gjatë inspektimit na u pohua që ky komisarariat nuk kishte mjek në organikën e tij, por kur kishte nevoja shendetësore për të ndaluarit, të arrestuarit apo shoqëruarit, ata i dërgonin në Spitalin e qytetit.

Gjatë inspektimit u konstatua se, në korridorin e godinës dhe ambientit të shoqërimit, si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij Komisarariatit, ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar, të dukshme për të shoqëruarit.

Ndërkohë u konstatua se në këtë Komisarariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Gjithashtu, grupi inspektimit u informua dhe për kartën e të drejtave e cila duhet ti jepet, çdo personi të shoqëruar/ndaluar apo arrestuar, që në momentin e hyrjes në ambientet e Komisarariatit duke garantuar njohjen e të drejtave që nga fillimi i privimit të lirisë. Sipas nenit 255/4 të Kodit Penal, policia informon pa vonesë familjen e personit të ndaluar / arrestuar.

Sa më sipër, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të

⁵ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”, me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme për rikonstruksionin e godines së Komisarariatit të Policisë Mirditë dhe ndërtimin e ambienteve të shoqërimit sipas kritereve të parashikuara në Proçedurave Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, duke krijuar ambiente të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orenditë e nevojshme për qëndrim, të ndara më vete për femra, meshkuj dhe të mitur.
2. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e një ambienti të përshtatshëm ku intervistohen/merren në pyetje shtetasit, gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga specialistët dhe punonjësit e policisë dhe monitorimin e tyre me kamera.
3. Marrjen e masave për mirëmbajtjen e garantimin të kushteve higjieno-sanitare dhe pastërtisë në ambientet e Komisarariatit të Policisë, si dhe lyrjen dhe dezinfektimit të vazhdueshëm të tyre.
4. Marrjen e masave për të pajisur njërën nga dhomat e shoqërimit me orenditë e nevojshme, si tavolinë, karrige dhe llampa ndriçimi, për qëndrimin e personave të shoqëruar në konflikt me ligjin.
5. Marrjen e masave të menjëhershme për garantimin e masave anti-COVID 19.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

Ermonela XHAFJA